

Zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 14, luty 2014 23:00

Bernadeta Skóbel

Odslony: 1561

20 grudnia 2012 roku i 12 lutego 2014 r. Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie rozpoznawał wniosek Prokuratora Generalnego dotyczący zatrzymania prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Kwestionowany przepis ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w zakresie, w jakim stanowi, że organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, jest zgodny z konstytucją.

W wyroku z 12 lutego 2014 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 5 ust. 3b ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w zakresie, w jakim stanowi, że organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, jest zgodny z wywodzoną z art. 2 konstytucji zasadą proporcjonalności. W pozostałym zakresie Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie ze względu na utratę mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów.

Zdania odrębne zgłosili sędziowie TK: Zbigniew Cieślak i Wojciech Hermeliński.

Istotą wniosku Prokuratora Generalnego była ocena zasadności utrzymywania w systemie prawnym instytucji zatrzymania prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego niezależnie od sposobu ukształtowania procedury, w ramach której środek ten jest stosowany.

U podstaw ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów leży pogląd, że państwo, w imieniu którego sądy wydają prawomocne wyroki, nie może uchylać się od ponoszenia odpowiedzialności za negatywne skutki niesprawności działającego w imieniu państwa aparatu egzekucyjnego. Dlatego też, ustawodawca, z jednej strony stworzył możliwość wypłacania wierzycielom alimentacyjnym świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a z drugiej strony uregulował szereg instytucji mających na celu wzmoczenie odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji – w tym środek w postaci zatrzymywania prawa jazdy dłużnikom uchylającym się od alimentacji. Instytucja zatrzymania prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego w swoim założeniu ma zatem przyczynić się do zwiększenia stopnia realizacji podstawowego celu ustawy o pomocy, tj. wywiązywania się dłużników z ustalonego przez sąd zobowiązania alimentacyjnego.

Trybunał nie podzielił stanowiska Prokuratora Generalnego o nieproporcjonalności regulującego tę instytucję art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakwestionowanym zakresie. Trybunał Konstytucyjny nie dopatrył się w zakwestionowanym przepisie przekroczenia zakresu przyznanej ustawodawcy swobody regulacyjnej w sposób na tyle drastyczny, że oczywiste stało się naruszenie art. 2 konstytucji.

Przy ocenie zakwestionowanej regulacji Trybunał Konstytucyjny miał na uwadze, to że ustawodawca, ustanawiając instytucję zatrzymania prawa jazdy w ramach systemu dyscyplinującego dłużników alimentacyjnych do łożenia na swoje dzieci, kierował się potrzebą ochrony wartości, które zostały wyrażone w art. 18 i art. 71 konstytucji.

Trybunał wziął pod uwagę także to, że środek ten nie jest stosowany automatycznie w sytuacji niewywiązywania się z zobowiązań alimentacyjnych, ale wówczas, gdy dłużnik alimentacyjny swoim zachowaniem utrudnia egzekucję lub nie podejmuje żadnej aktywności w celu aktywizacji zawodowej, a proponowane przez właściwe instytucje bez uzasadnionej przyczyny odrzuca. Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie jest w stanie wywiązać się z alimentów, ale wykazuje dobrą wolę i współpracuje z właściwymi organami, prawa jazdy nie można zatrzymać. W związku z tym, zdaniem Trybunału,

Zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 14, luty 2014 23:00

Bernadeta Skóbel

Odśloni: 1561

argument, że dokument ten może mieć niekiedy znaczenie przy poszukiwaniu bądź wykonywaniu określonej pracy nie przesądza o nieadekwatności tego środka, ani o jego sprzeczności z podstawowym celem ustawy, jakim jest zwiększenie ściągalności alimentów. Zachowanie dłużnika, które skutkuje zatrzymaniem prawa jazdy polega na uchylaniu się od wykonania wyroku sądowego i na niewykonywaniu prawnych obowiązków określonych w art. 5 ust. 3 ustawy, takich jak udzielenie wywiadu alimentacyjnego, złożenie oświadczenia majątkowego, zarejestrowanie się w urzędzie pracy jako bezrobotny. W związku z tym, że dłużnik alimentacyjny poprzez swoje zgodne z prawem zachowanie ma decydujący wpływ na niezastosowanie wobec niego środka w postaci zatrzymania prawa jazdy, Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 5 ust. 3b ustawy w zakwestionowanym zakresie nie nakłada na niego nadmiernego i nieproporcjonalnego ciężaru.

Trybunał Konstytucyjny uznał także, iż nie można jednoznacznie stwierdzić, że środek ten jest skuteczny. Trybunał Konstytucyjny co prawda nie może samodzielnie określić „właściwego” czy też „optymalnego” poziomu realizacji założonego przez ustawodawcę celu, a więc stwierdzić jednoznacznie, jaki wzrost ściągalności alimentów wskutek stosowania analizowanego środka byłby w tym wypadku adekwatny. Analizując ten zarzut, Trybunał kierował się jednak przedstawionymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej danymi statystycznymi wskazującymi, iż stosowanie instytucji zatrzymania Prawa jazdy przyczynia się od wzrostu ściągalności należności alimentacyjnych. Ponadto, Trybunał wziął pod uwagę, że instytucja zatrzymania prawa jazdy pełni istotną funkcję prewencyjną wobec osób zobowiązanych do alimentacji (zarówno tych, które jeszcze nie uzyskały statusu dłużnika alimentacyjnego, jak i w grupie dłużników alimentacyjnych, którzy dobrowolnie współpracują z właściwymi organami egzekucyjnymi i organami gminy). I choć trudno oszacować, jakiej wielkości prewencyjny skutek wywiera ta instytucja wobec dłużników, którzy dobrowolnie podejmują współpracę z właściwymi organami, to jednak należy mieć go na uwadze przy analizowaniu wpływu tej instytucji na ostateczną ściągalność alimentów.

Rozprawie przewodniczył prezes TK Andrzej Rzepliński. I sędzią sprawozdawcą był sędzia TK Zbigniew Cieślak, II sędzią sprawozdawcą był sędzia TK Stanisław Rymar.

źródło: www.trybunal.gov.pl